

ועל זה תפלת העני מקדימה לפני הקדוש ברוך הוא מפל תפלות העולם, משום שכתוב (שם כב) כי לא בזה ולא שקץ ענות עני וגו'. בא ראה, תפלה לעני זו תפלה של יד, שהעני דבוק בעניו כמי שאין לו מעצמו כלום.

דבר אחר, תפלה - זה משה, לעני - זה דוד, כי יצטף - כשמתכסה הלכנה ומתכסה השמש ממנה, ולפני ה' ישפף שיחו - כדי להתחבר עם השמש. בא ראה, התפלה של כל בני אדם תפלה, ותפלת העני היא תפלה שעומדת לפני הקדוש ברוך הוא ושוכרת שיערים ופתחים ונכנסת להתקבל לפניו. זהו שכתוב (שמות כב) והיה פי יצעק אלי ושמעתי פי חנון אני, וכתוב שמע אשמע צעקתו. ולפני ה' ישפף שיחו - כמי שמתרעם על דין הקדוש ברוך הוא.

אמר רבי אלעזר, תפלות הצדיקים חזקה לכנסת ישראל להתעטר לפני הקדוש ברוך הוא. משום זה חביבה היא יותר לפני הקדוש ברוך הוא, ולכן הקדוש ברוך הוא תאב לתפלות הצדיקים בשעה שצריך להם, משום שיודעים לרצות את רבונם.

מה כתוב ביצחק? אלהי אבי אברהם ואלהי אבי יצחק ה' האמר אלי שוב וגו'. התעטר ונקשר קשר בקשר אחד פראוי. אלהי אבי אברהם לימין, ואלהי אבי יצחק לשמאל. האמר אלי - כאן תלה הדבר להתעטר למקומו ביניכם. שוב לארצה ולמולדתך ואיטיבה עמך.

קמנתי מכל החסדים. למה היה צריך זה עם זה? אלא, אמר

ועל דא צלותא דעני אקדימת קמי קדשא בריך הוא מפל צלותין דעלמא, בגין דכתיב, (תהלים כב) פי לא בזה ולא שקץ ענות עני וגו'. תא חזי, תפלה לעני, דא תפלה של יד. דעני אתדבק במספנותיה, כמאן דלית ליה מגרמיה כלום.

דבר אחר תפלה דא משה. לעני דא דוד. פי יצטף, כד אתפסיא סיהרא ואתפסי שמשא מינה. ולפני יי ישפף שיחו, בגין לאתחברא בהדי שמשא.

תא חזי, צלותא דכל בני נשא צלותא וצלותא דמספנא איהי צלותא דקיימא קמיה דקודשא בריך הוא ותבר תרעין ופתחין ועאלת לאתקבלא קמיה דדא הוא דכתיב, (שמות כב) והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני, וכתוב שמע אשמע צעקתו. ולפני יי ישפף שיחו, כמאן דמתרעם על דינוי דקדשא בריך הוא.

אמר רבי אלעזר צלותהון דצדיקיא חזקה לכנסת ישראל (דף קסט ט"ו א) לאתעטרא קמיה קדשא בריך הוא, בגין כף חביבא הוא יתיר קמיה קדשא בריך הוא. ובגין כף קדשא בריך הוא תאיב לצלותהון דצדיקיא בשעתא דאצטריך לון, בגין דידיעי לרצויי למאריהון.

מה פתיב ביה ביצחק אלהי אבי אברהם ואלהי אבי יצחק יי האומר אלי שוב וגו', אעטר ואקשר קשורא בקשורא חד פדקא חזי. אלהי אבי אברהם לימינא, ואלהי אבי יצחק לשמאלא. האומר אלי, הכא תלי מלה לאתעטרא לאתריה בינייהו. שוב לארצה ולמולדתך ואיטיבה עמך:

קמנתי מכל החסדים, אמאי הוה אצטריך